

REGULERING AV FISKET ETTER ØYEPÅL I 2026

1 SAMMENDRAG

Øyepål er en bestand som fiskes i Nordsjøen, i norsk sone, britisk sone og i EU-sonen. Bestanden er ikke felles forvaltet eller fordelt mellom Norge, Storbritannia og EU. Tradisjonelt har Norges kvote blitt fastsatt på grunnlag av 50 % av rådet fra ICES. I flere år frem til 2021 byttet Norge til seg øyepålkvote i EU-sonen, som ble fisket i britisk sone i Nordsjøen. Etter brexit har Norge ikke fått byttet til seg øyepålkvoter i britisk sone.

Øyepål er en kortlevd torskefisk, som lever i dyp fra 50 til 250 meter. Rekrutteringen varierer sterkt og påvirker både gyte- og totalbiomassen. Variasjoner i rekrutteringen har derfor umiddelbar effekt på bestandsutviklingen. ICES gir råd med grunnlag i MSY-tilnærming for perioden 1. november til 31. oktober følgende år. ICES anbefaler med utgangspunkt i MSY-tilnærmingen og føre-var vurderinger null fangst av øyepål i perioden november 2025 – oktober 2026.

Fisket etter øyepål utøves med småmasket trål på dypt vann langs Norskerenna, ofte i kombinasjon med fiske etter kolmule. Tradisjonelt har fisket vært regulert med utgangspunkt om å unngå innblanding av andre arter og uønsket bifangst. Et direktefiske etter øyepål har de senere årene derfor kun vært tillatt i perioden fra og med 1. april til og med 31. oktober. Erfaringer tilsier at det er økt innblanding av sild og makrell ila. høsten. Resultatene fra en kartlegging gjennomført i perioden 2014 – 2019 er tilgjengelig i rapport fra Fiskeridirektoratet (2020): [Artssammensetning og lengdefordeling i fisket med småmasket trål etter målartene øyepål og kolmule i perioden 2014-2019 \(fiskeridir.no\)](https://www.fiskeridir.no/Artssammensetning-og-lengdefordeling-i-fisket-med-smamasket-tral-etter-malartene-oyepal-og-kolmule-i-perioden-2014-2019).

For å sikre fangstseleksjon er det i fisket etter øyepål og kolmule som hovedregel påbud om bruk av sorteringsrist ved fiske i farvann under norsk fiskerijurisdiksjon. Fartøy som er egnet, bemannet og utstyrt for produksjon av fisk til konsum er imidlertid unntatt fra påbudet under forutsetning av at konsumfisken tas vare på og at den landes og omsettes til konsum.

Øyepålfisket foregår stort sett i og ved Norskerenna og er et blandingsfiske der flere arter fiskes samtidig.

Fiskeridirektøren foreslår at reguleringene i 2025 blir videreført i 2026.

2 FISKET ETTER ØYEPÅL I 2024

På grunnlag av rådet fra ICES ble øyepålkvoten i NØS satt til 10 291 tonn i perioden 1. april til og med 31. oktober 2024. Dette var en betydelig nedgang fra året før da kvoten var 58 411 tonn. Øyepålfisket ble regulert med maksimalkvoter fastsatt med grunnlag i en kvoteenhet.

Totalt ble det fisket 2 256 tonn øyepål i 2024, utelukkende i NØS.

3 FISKET ETTER ØYEPÅL I 2025

ICES tilrådet at øyepål ikke skulle fiskes i 2025. Direkte fiske ble forbudt, men det ble åpnet for at inntil 2 500 tonn kunne fiskes som bifangst i annet fiske. Båtene kunne ha inntil 25 % av øyepål i de enkelte fangster og inntil 15 % ved landing.

Kvote- og fangstutviklingen over en 10-års-periode kommer frem i tabell 1. Som oversikten viser har det vært en betydelig reduksjon i uttaket av øyepål fra 2023 til 2024.

Tabell 1: Oversikt over norske kvoter og fangster av øyepål i perioden 2014-2025

År	Kvoter (tonn)			Fangster (tonn)				Verdi (1000 kr)
	NØS	EU-sonen	Britisk sone	NØS	EU-sonen	Britisk sone	Totalt	Total
2014	108 000	15 000	-	10 798	8 047	-	18 845	32 212
2015	163 000	15 000	-	28 558	15 807	-	44 366	85 296
2016	195 000	15 000	-	21 353	15 006	-	36 359	94 602
2017	179 235	25 000	-	13 860	7 664	-	21 524	33 540
2018	75 978	15 000	-	12 841	12 666	-	25 506	65 342
2019	67 730	14 500	-	44 916	14 839	-	59 756	177 256
2020	83 553	14 500	-	48 977	14 784	-	63 761	192 480
2021	127 019	0	0	29 951	0	-	29 951	90 808
2022	59 137	0	0	14 514	0	-	14 514	42 335
2023	58 411	0	0	24 503	0	10	24 512	93 422
2024	10 292	0	0	2 256	0	-	2 256	8 666
2025	0	0	0	1 616	0	-	1 616	6 983

Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 15. oktober 2025.

4 BESTANDSSITUASJONEN FOR ØYEPÅL

Øyepål er en kortlevd fisk. Rekrutteringen varierer sterkt og påvirker både gyte- og totalbiomassen. Variasjoner i rekrutteringen har derfor umiddelbar effekt på bestandsutviklingen.

ICES publiserte 10. oktober 2025 råd om totaluttaket av øyepål for perioden 1. november 2025 – 31. oktober 2026. ICES anbefaler med utgangspunkt i MSY-tilnærmingen og føre-var vurderinger null fangst i den relevante perioden.

Under er et utsnitt fra rådet som illustrerer bestandssituasjonen:

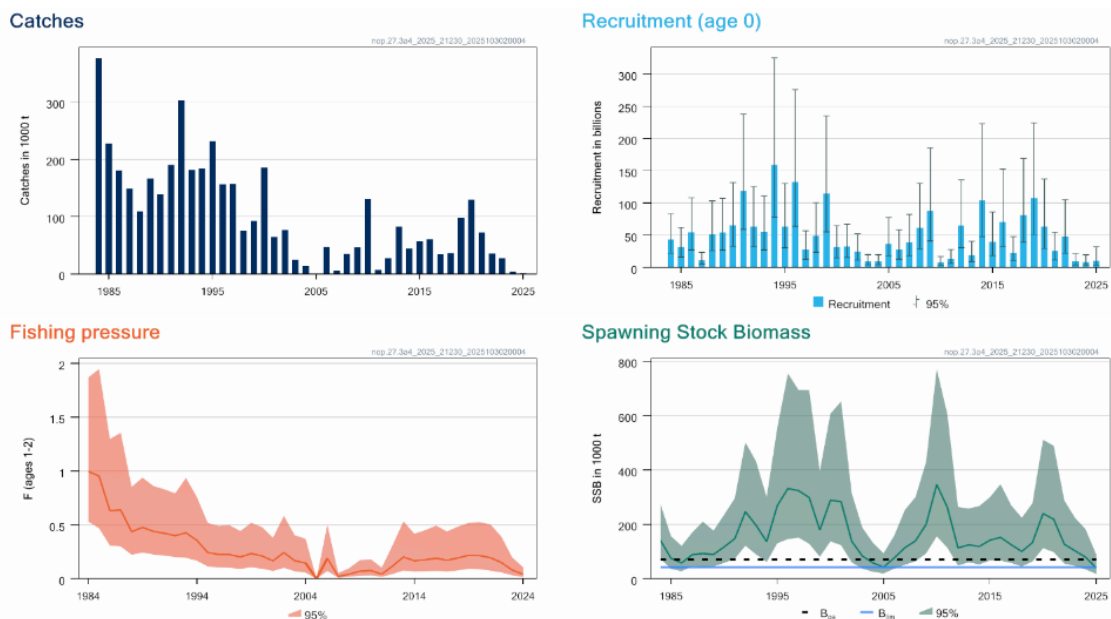

Figure 1 Norway pout in Subarea 4 and Division 3.a. Summary of the stock assessment. Catches in 2025 (shaded in a lighter colour) are up to mid-September. Spawning-stock biomass (SSB) is estimated at the beginning of quarter 4, and the recruitment is for quarter 3.

Bestandsstørrelsen varierer mye fra år til år på grunn av variabel rekruttering og et kort livsløp. I 2025 er gytebestanden beregnet til å være under B_{pa} og B_{lim} . Rådet om null fangst er et resultat av at SSB i fjerde kvartal i 2026 er beregnet til å være under B_{lim} . Nedgangen i SSB er drevet av veldig lav rekruttering i 2023, 2024 og 2025.

5 FORSLAG TIL REGULERING AV FISKET ETTER ØYEPÅL I 2026

Reguleringen av øyepålfisket har historisk sett vært romslig og den fastsatte totalkvoten har ikke vært begrensende for fartøyenes fiske slik at fangstene av øyepål de siste ti årene vært betydelig lavere enn den fastsatte norske totalkvoten. Innenfor totalkvoten har fartøyenes fiske vært regulert med en kvoteenhet som har blitt justert i henhold til fisketakten.

Øyepålbestanden er en fellesbestand mellom Norge, EU og Storbritannia, men det er ingen felles forvaltning av bestanden. Tradisjonelt har Norge fastsatt en nasjonal kvote som tilsvarer 50 % av ICES-rådet.

I rådet for 2025 anbefalte ICES nullfangst av øyepål og dette gjentas i rådet for 2026. Fiskeridirektoratet mener at reguleringen for 2025 kan videreføres i 2026.

Fangststatistikken for 2025 viser at fangstene av øyepål er godt under det kvantumet som ble satt for å dekke bifangst av øyepål i annet fiske. Øyepålfangstene tas stort sett i og ved Norskerenna og inngår i et blandingsfiske der flere arter fiskes samtidig. Kolmule er den arten som det tas mest av i øyepålfisket, i kombinasjon med strømsild/vassild.

Basert på rådet fra ICES foreslår Fiskeridirektøren at det i 2026 fastsettes et forbud mot å fiske direkte etter øyepål. Det foreslås å fastsette en kvote på 2 500 tonn øyepål til dekning av bifangst av øyepål i andre fiskerier. Dette tilsvarer kvantumet øyepål som har blitt fisket i 2024. Når det gjelder tillatt bifangst av øyepål innser direktoratet at selv om innblanding av øyepål kan holdes på lavt nivå, kan det forekomme større innblanding i enkelte hal. Derfor foreslås at bifangst av øyepål ikke skal overstige 25 % i de enkelte fangster og 15 % ved landing ved fiske etter andre arter.

Fiskeridirektoratet foreslår at det fastsettes et forbud mot direktefiske etter øyepål i 2026.

Fiskeridirektoratet foreslår at det fastsettes en kvote på 2 500 tonn øyepål i 2026 som utelukkende skal dekke fartøyenes bifangst av øyepål i andre fiskerier.

Fiskeridirektoratet foreslår at bifangst av øyepål ikke skal overstige 25 % i de enkelte fangster og 15 % ved landing ved fiske etter andre arter.